

**МУКАЧІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ (УКРАЇНА)
ГУМАНІСТИЧНО-ПРИРОДНИЧИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМ. ЯНА ДЛУГОША
В МІСТІ ЧЕНСТОХОВІ (ПОЛЬЩА)**

**ISSN (print) 2617-0833
ISSN (online) 2617-0841**

**Міжнародний науковий журнал
«ОСВІТА І НАУКА»**

**ПРИРОДНИЧІ ТА ТЕХНІЧНІ НАУКИ
ГУМАНІТАРНІ ТА СУСПІЛЬНІ НАУКИ
ЕКОНОМІЧНІ НАУКИ**

Виходить два рази на рік

Випуск 1(40) 2026

МУКАЧЕВО-ЧЕНСТОХОВА

ukrayins'koyi literaturnoyi movy [Terminological vocabulary in modern explanatory lexicography of the Ukrainian literary language]. Ivano-Frankivsk.

УДК 373.2.091.2:37.015.311:001.895(045)

МЕТОД ПРОЄКТІВ ЯК ІННОВАЦІЙНА ТЕХНОЛОГІЯ В ДОШКІЛЬНІЙ ОСВІТІ

Черепаня Н. І.

PROJECT METHOD AS AN INNOVATIVE TECHNOLOGY IN PRESCHOOL EDUCATION

Cherepania Nataliia

У статті увага зосереджується на характерних особливостях проєктної діяльності у закладах дошкільної освіти. Показано, що застосування проєктної діяльності є важливим засобом сучасної освіти та виховання, пізнавального розвитку і творчих здібностей дитини дошкільного віку. Доведено, що робота над проєктом стимулює пізнавальну активність дошкільників, сприяє створенню плідного освітнього середовища.

У статті запропоновано етапи розробки технології проєктної діяльності. Перший етап розробки проєкту - цілепокладання: вихователь виносить проблему для обговорення дітям.

Другий етап роботи над проєктом- розробка спільного плану дій з досягнення мети.

Третій етап роботи над проєктом – його практична частина. Діти досліджують, експериментують, шукають, творять. Для активізації дитячого мислення вихователь пропонує вирішити проблемні ситуації, головоломки, розвиваючи тим самим допитливість розуму.

Заключним етапом роботи над проєктом є презентація проєкту.

Ключові слова: проєкт, метод проєкту, інноваційні технології, проєктування, робота над проєктом, проєктна діяльність.

The article focuses on the characteristic features of project activity in preschool educational institutions. It is shown that the use of project activity is an important means of modern education and upbringing, cognitive development and creative abilities of a preschool child. It is proven that working on a project stimulates the cognitive activity of preschoolers, contributes to the creation of a fruitful educational environment.

The article proposes stages of developing a technology for project activity. The first stage of project development is goal setting: the teacher presents the problem for discussion to children.

The second stage of working on the project is the development of a joint action plan to achieve the goal (and the hypothesis is the goal of the project).

The third stage of working on the project is its practical part. Children explore, experiment, search, create. To activate children's thinking, the teacher offers to solve problem situations, puzzles, thereby developing the curiosity of the mind.

The final stage of working on the project is the presentation of the project. The main requirements for the use of project activities in a preschool educational institution are the presence of a significant problem (task) in research and creative terms; practical, theoretical, cognitive significance of the expected results; independent activity of children; structuring the content part of

the project; use of research methods; discussion of ways to formulate the final results; collection, systematization, analysis of the data obtained; summing up, formalization of the results, their presentation; conclusions, putting forward new research problems. The teacher helps children independently find a solution and prove it at the level of experience.

Keywords: *project, project method, innovative technologies, design, work on the project, project activity.*

Постановка проблеми. Процес реорганізації усієї системи освіти, що протікає багато років, пред'являє високі вимоги до організації дошкільного виховання та навчання, як початкового ступеня розкриття потенційних можливостей та здібностей дитини. Сьогодні будь-яка дошкільна установа відповідно до принципу варіативності має право вибрати свою модель освіти та конструювати педагогічний процес на основі адекватних ідей та інноваційних технологій.

Інноваційні технології - це система методів, способів, прийомів, виховних засобів, спрямованих на досягнення позитивного результату за рахунок динамічних змін в особистісному розвитку дитини в сучасних соціокультурних умовах.

Сучасні інноваційні технології, такі як: співробітництво, проєктна діяльність, інтерактивна взаємодія, використання нових інформаційних технологій допомагають реалізувати особистісно-орієнтований підхід до дітей, забезпечуючи індивідуалізацію та диференціацію педагогічного процесу з урахуванням їх здібностей та рівня розвитку.

Використання технології проєктної діяльності у сучасній дошкільній освіті не тільки доцільно, а й актуально, так як метод проєктів спрямований на розвиток творчих здібностей, формування у дошкільнят інтересу та потреби до активної творчої діяльності.

Проєкт (від латів. *projectus* – кинутий вперед) – це прототип, ідеальний образ передбачуваного чи можливого об'єкта (стану), у деяких випадках – план, задум будь-якої дії.

Питання організації проєктної діяльності у сфері освіти знайшли своє відображення у різних наукових працях багатьох учених, зокрема, в таких аспектах: становлення методу проєктів (Д. Дьюї, В. Кілпатрик, Г. Ващенко та ін.);

організація проєктної діяльності дітей дошкільного віку (Н. Гавриш, Л. Лінник, Н. Токаренко та ін.); проєктні технології в закладах дошкільної освіти (Л.Козак; М.Роганова; Л.Лисенко; Д.Боровська та ін.). Ряд авторів розглядають проєктну діяльність як варіант інтегрованого методу формування знань у дошкільнят, як спосіб організації педагогічного процесу, заснований на взаємодії педагога і вихованця, поетапна практична діяльність. [4, с.68].

Джерелом проєктної діяльності є проблема. Під методом проєктів розуміється сукупність пізнавальних прийомів, які дозволяють вирішити ту чи іншу проблему в результаті самостійних дій вихованців з обов'язковою презентацією цих результатів. Суть методу проєктів - стимулювати інтерес дітей до певних проблем, що передбачають володіння деякою сумою знань, і через проєктну діяльність, що передбачає вирішення однієї або цілої низки проблем, показати практичне застосування отриманих знань.

Таким чином, проєктна діяльність є особливий вид інтелектуально - творчої діяльності; сукупність прийомів, операцій оволодіння певною областю практичного або теоретичного знання, тієї чи іншої діяльності; спосіб досягнення дидактичної мети через детальну розробку проблеми (технологію), яка повинна завершитись цілком реальним, відчутним практичним результатом, оформленим тим чи іншим чином [1, с.12].

В дошкільній освіті метод проєктів розглядається як один з варіантів інтеграції (інтеграція на основі єдиного проєкту). Використання методу проєктів у розвитку дошкільнят є підготовчим етапом для подальшої його реалізації на наступному ступені освіти. Особливістю проєктної діяльності у дошкільній системі освіти є те, що дитина ще не може самостійно знайти протиріччя в навколишньому, сформулювати проблему, визначити мету (задум).

Таким чином, у освітньому процесі ЗДО проєктна діяльність має характер співробітництва, в якому беруть участь діти та педагоги ЗДО, а також залучаються батьки та інші члени сім'ї. Батьки можуть бути не тільки джерелом інформації, реальної допомоги і підтримки дитини і педагога в процесі роботи над проєктом, але і стати безпосередніми учасниками освітнього процесу, збагатити

свій педагогічний досвід, зазнати почуття причетності і задоволення від своїх успіхів і успіхів дитини.

Етапи розробки технології проєктної діяльності:

Перший етап розробки проєкту - цілепокладання : вихователь виносить проблему для обговорення дітям. У результаті спільного обговорення висувається гіпотеза, яку вихователь пропонує дітям підтвердити у процесі пошукової діяльності.

Другий етап роботи над проєктом є розробкою спільного плану дій з досягнення мети (а гіпотеза - це і є ціль проєкту). Спочатку проводиться загальне обговорення, щоб діти з'ясували, що вони вже знають про певний предмет або явище. Вихователь фіксує відповіді на великому аркуші ватмана, щоб група могла їх бачити. Для фіксації відповідей краще використовувати умовні схематичні символи, знайомі і доступні дітям.

Потім вихователь ставить друге запитання: «Що ми хочемо дізнатися?» Відповіді знову фіксуються, причому незалежно від того, що вони можуть здатися безглуздими чи нелогічними. Тут важливо, щоб педагог виявив терпіння, повагу до точки зору кожної дитини, тактовність до безглузвих висловлювань малюків. Коли всі діти висловляться, вихователь запитує: Як нам знайти відповіді на запитання? Відповідаючи на це питання, діти спираються на свій особистий досвід. Необхідно враховувати і вікові особливості вихованців [2, с.33].

Для дітей молодшого дошкільного віку вихователь може використовувати підказку, навідні питання; для дітей старшого дошкільного віку необхідно надавати більше самостійності дітям. Вирішенням поставленого питання можуть виступати різні заходи: читання книг, енциклопедій, звернення до батьків, спеціалістів, проведення експериментів, тематичних екскурсій. Пропозиції, які надійшли можуть бути доповненнями та змінами до вже готового тематичного плану вихователя. Важливо, щоб педагог виявив гнучкість у плануванні, зумів підкорити свій план інтересам та думкам дітей, включаючи дитячі заходи у навчальний план, пожертвувавши деякими запланованими формами роботи. Це вміння є показником високої професійної майстерності вихователя, його

готовності відступити від вже наявних стереотипів, ставлячи на перше місце самоцінність дошкільного дитинства, як період життя і тільки потім - як підготовчий етап до майбутнього.

Третій етап роботи над проєктом – його практична частина. Діти досліджують, експериментують, шукають, творять. Для активізації дитячого мислення вихователь пропонує вирішити проблемні ситуації, головоломки, розвиваючи тим самим допитливість розуму. Необхідно, щоб педагог умів створювати таку ситуацію, коли дитина повинна щось пізнати самостійно, здогадатися, спробувати, придумати. Середовище навколо дитини має бути як би незакінченим, незавершеним. Особливу роль у даному випадку відіграють куточки по пізнавально-практичній діяльності.

Заключним етапом роботи над проєктом є презентація проєкту. Презентація може проходити в різних формах, залежно від віку дітей та теми проєкту: підсумкові ігри-заняття, ігри-вікторини, тематичні розваги, оформлення альбомів, фотовиставок, міні-музеїв, творчих газет. Проєкти, незалежно від виду, творчі, дослідницькі, інформаційні, відкриті, ігрові, практико-орієнтовані та ін, потребують постійної уваги, допомоги та супроводу з боку дорослих на кожному етапі реалізації. Специфікою використання методу проєктів у дошкільній практиці є те, що дорослим необхідно «підвести» дитину, допомагати виявляти проблему або навіть провокувати її виникнення, викликати до неї інтерес і «втягувати» дітей у спільний проєкт, при цьому не перестаратися з опікою та допомогою батьків [5, с.239].

Таким чином, технологія методу проєкту в роботі з дошкільниками сьогодні - це досить оптимальна, інноваційна і перспективна технологія, яка повинна зайняти своє гідне місце в системі дошкільної освіти. Ґрунтуючись на особистісно-орієнтованому підході до розвитку та виховання, зрештою, метод проєктів сприяє розвитку індивідуально-творчої діяльності педагогів у розробці стратегії, тактики і технології освітнього процесу, особистісному розвитку вихованців, забезпечує якісні результати педагогічної діяльності.

Список використаних джерел

1. Буркова Л. Проектний підхід в освіті: концептуальні основи. *Педагогічні інновації: ідеї, реальність, перспективи*. 2015. Вип. 2. С. 6–14.
2. Веракса М. Організація проектної діяльності у дитячому садку: творчі проекти. *Вихователь-методист дошкільного закладу*. 2010. № 2. С. 31–36.
3. Дідичук А. Впровадження інноваційних технологій в освітній процес сільських закладів дошкільної освіти. *Інноваційні технології в дошкільній освіті: зб. наук. ст. за матеріалами IV Міжнар. наук.-практ. конф., м. Переяслав, 20–21 квітня 2021 р.* Переяслав, 2021. С. 78–82.
4. Проектна діяльність в освітньому середовищі. Тернопіль: Навчальна книга – Богдан, 2014. 128 с.
5. Шахіна Ю. Інноваційні педагогічні технології в дошкільній освіті: переваги та особливості використання. *Вісник Черкаського національного університету імені Богдана Хмельницького. Серія: Педагогічні науки*. 2020. Вип. 1. С. 236–240.

References

1. Burkova, L. 2015. Proektnyi pidkhid v osviti: kontseptualni osnovy [Project-based approach in education: conceptual foundations]. *Pedagogical Innovations: Ideas, Realities, Perspectives*, 2, pp. 6–14.
2. Veraksa, M. 2010. Orhanizatsiia proektnoi diialnosti u dytiachomu sadku: tvorchii proekty [Organization of project activities in kindergarten: creative projects]. *Methodologist-Educator of Preschool Institution*, 2, pp. 31–36.
3. Didychuk, A. 2021. Vprovadzhennia innovatsiinykh tekhnolohii v osvitnii protses silskykh zakladiv doshkilnoi osvity [Implementation of innovative technologies in the educational process of rural preschool education institutions]. *Innovative Technologies in Preschool Education: Collection of Scientific Articles Based on the Proceedings of the 4th International Scientific and Practical Conference*. Pereiaslav.
4. Proektna diialnist v osvitnomu seredovyshchi [Project Activity in the Educational Environment]. 2014. Ternopil: Navchalna knyha – Bohdan.
5. Shakhina, Yu. 2020. Innovatsiini pedahohichni tekhnolohii v doshkilnii osviti: perevahy ta osoblyvosti vykorystannia [Innovative pedagogical technologies in preschool education: advantages and features of use]. *Bulletin of the Bohdan Khmelnytsky National University of Cherkasy. Series: Pedagogical Sciences*, 1, pp. 236–240.

МУКАЧІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

89600, м. Мукачево, вул. Ужгородська, 26

тел./факс +380-3131-21109

Веб-сайт університету: www.msu.edu.ua

E-mail: info@msu.edu.ua, pr@mail.msu.edu.ua

Веб-сайт Інституційного репозитарію Наукової бібліотеки МДУ: <http://dspace.msu.edu.ua:8080>

Веб-сайт Наукової бібліотеки МДУ: <http://msu.edu.ua/library/>